

רבינו חננאל

ז:

ואַלטערין ג"ש לאַפּוקי תרומה וא"ת אַמאי אַלטערין ג"ש דרבי כיון **די**ענין מקדש מג"ש דטומאה נילף קודש מדאיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא **זה** ולא בתרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא **זה** ולא קודש הואיל וקודש הוא כזרת כמו מקדש אצל תרומה לא דמי למקדש וי"ל

דאיטערין ג"ש לאייתורי **זה** לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטערין דמהיכא תיתי דמהיקשא דמקדש לא אמי ג"ש דרבי לא הוה מרבינן נבלת עוף אלא אדרבה הוה ממעטינן ליה מני יגע וזה אחא למעוטי תרומה ומיהו תימיה למה לי ג"ש דרבי תיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף יד:): **י"ש** ד"י בענין הווא ד**אביא** ג' **טומאות**. אכתי איכא טובא כגון אוכל תרומה בטומא' וטמא ששימש אלא נקט הני לרבותא **דיש** להביא אע"פ שהן חמורות וכי ממעט להו ממעט נמי אחריני א"י נקט הני אע"ג דלאו טומאה ממש ניניהו אלא בלשון טומאה נכתבו וא"ת איך יכפר על כולן הא אמר לקמן (דף פ:): כפרה אחת מכפר ואינו מכפר ז' כפרות וליכא למימר דה"ק יש להביא אחת מג' טומאות ^(י) דא"כ אמאי איטערין מטומאה ולא כל טומאה דלא מכפר אלא אחת תיפוק ליה מאחת דדרשינן מיינה לקמן דאינו מכפר ז' כפרות וע"כ אית לן לאוקמה בטומאת מקדש וקדשיו לפי שחלק הכתוב וי"ל דלא חשיב ז' כפרות אלא כשמכפר מה שקרבן אחר מכפר וכן משמע לשון הקונטרס דלקמן מדע דהא מכפר על הקודש ועל המקדש ולא מיקרי ז' כפרות כיון שאין קרבן אחר מכפר כענין זה: **בע"ז** הוא אומר **למען טמא את מקדשי**. פירוש קדושת שמי והאי קרא צמוק' כתיב וקסדר האי תנא מולך היינו ע"ז ופלוגמא היא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין ד' סד:): **ובכפר עץ** הקדש. אע"ג דצמקדש מיירי כדמוכח לקמן בשמעתין מ"מ מדאפקיה רחמנא

בלשון קודש שמעינן טומאת קודש ומדאיתקש ליכא למימר דאס כן תרומה נמי: **א"י** בשוגג בר קרבן הוא. הכא אתי שפיר דפשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן כדדרשינן בסיפא דברייתא חטאים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אצל לקמן דפריך אסיפא דברייתא גופה דקתני יכול על כל טומאה של קודש וכו' האי זר קרבן הוא משמע דבלאו הך דרשה דחטאים דומיא דפשעים פשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן ונראה דפשיטא ליה משום

וכפיצ הסם. בטומאת מקדש צפרשת פרה אדומה: **זה למה** לי. למעוטי תרומה דמהיכא תיתי לחיובא דמהני לא אחיא שכן כרת: **לרבות נבלת עוף טהור**. המטמאה צבית הצליעה שאס אכלה ונכנס למקדש **חייב משום**

וכתיב התם **יטמא** יהיה עוד טומאתו בו מה להלן טומאת מקדש אף כאן טומאת מקדש ואלא בה למה לי לרבות נבלת עוף טהור הא אמרת בה מיעוטא הוא משום דמיעוטא הוא אייתר כתיב **או** כי יגע דבר נגיעה אין דלאו בר נגיעה לא וכתיב בה מיעוטא הוה מיעוט אחר מיעוט ^(ב) ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבו': יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בפנים וכו': ת"ר **ו**כפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר **למען** טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר **ושמרתם** את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמאו בהם בשפיכות דמים הוא אומר **ולא** חטמא את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שעיר מכפר ת"ל **ב**טומאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשיו אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו דבריו ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר **ו**כפר על הקדש מטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שעיר זה מכפר תלמוד לומר **ו**מפשעיהם לכל חטאתם ^(ג) חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה ת"ל לכל חטאתם חייבי חטאות במשמע אמר מר יש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתיידע ליה גילוי

חטאות במשמע ולא גרסינן כל חייבי חטאות: **חייבי חטאות במשמע**. הראוי לזא לדי חטאת לכשתודע לו ידיעה בסוף: **זר קרבן הוא**. כזר מפורש קרבן צפרשת שלח לך ^[במדבר טו:] **צמויד ולא אתרו ביה**. ואינו נהרג כזר התראה כדאמרני בנסהדרין בפרק היו בזדקין (דף מה:). **ולא אסיידע ליה**. סלקא דעתך אמינא לתלי ליה להגן מן היסורין עד שיודע לו: ^(א)

דאחי מקל וחומר משעיר המשתלה דמכפר על ^(ב) כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ"ה אינו מכפר אבר קרבן כדדרשינן ציה הסם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אבר קטנא ואבר מלקות דלא מכפר כדמוכח הסם דאמר חייבי מלקיות שעבר עליהן יום הכפורים חייבין ופריך פשיטא מ"ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין וא"ת וטוקי כגון דאתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי"ל דהאי ^(ג) נמי נפקא לן מסיפא דברייתא דלא תלי ליה: **בבבזיר** ו**א** אתרו ביה. ואס אמר והא לא אחיא לכלל חטאת וי"ל דהשתא דמוקי צמויד לא הוי חטאים אלא פשעים ובפשעים לא צעינן דאתיא לכלל חטאת דכולהו לאו בני חטאת ניניהו אצל גבי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה בשוגג ולא אסיידע ליה והא לא אחי לכלל חטאת ואין לומר הואיל ואחי לכלל גלות אחי לכלל חטאת קרינא ציה דהא מוקי להו גמי בהנך דלאו בני גלות ניניהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דתלי נמי אטומאת מקדש וקדשיו דאתי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחילוין ואע"ג דכפרת חילוין לא אחי לכלל חטאת וא"ת והאיך אפשר לאוקמה צמויד והא לא משכחת ציה כפרת חילוין דהיינו אין צה ויש זה וי"ל דאין לחוש דמוקמא כפרת חילוין אטומאת מקדש וקדשיו גרידא וא"ת והיכי מצי לאוקמה צמויד ולא אתרו ציה הלא בגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות ^(ד) אפוד על ע"ז כתונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל דצעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם זה בלא זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחילוין ולא צעי למיפרך וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיצואו לכפר על דבר אחד אצל זה אפשר דבגדי כהונה יכפרו עס קרבן דבר אחד: **בששוגג** ו**א** א**תיידע** צ"ה. ואס תאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה בטומאת מקדש וקודש איירי נמי בשוגג ולא אתיידע ליה דהיכא דאתיידע ליה זר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשיו אחי שפיר דאיכא לאוקמה צמויד ואפילו אתרו ציה דליכא ^(ה) כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרך צין בשוגג צין צמויד אצל קשיא דאטומאת מקדש וקדשיו נמי איכא למיפרך אמויד אי צמויד זר מלקות הוא דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן:

גילוי

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

מסורת הש"ס

- ↑ ויזמא מג. וס"ג,
- ↑ כריתות כה: ג.) ונאחרי פקין יצ, ד.) ולשון דל"כ מנומנס ויש להגיה דלכמי במקום דל"כ. רש"א,
- ↑ ונחמים פח: א.) ו.) ונ"ל אלא כרת,

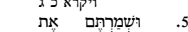
תורה
אור השלם

- ↑ כל הנזעז במות בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכון יי טמא ונבחרתה הנפש הווא משקאל בי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמא'תו בו. במדבר יט יג
- ↑ או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונזעלם מפניו ודוא ידע ואשם: ויקרא ה ג
- ↑ וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל לכל ומפשעיהם חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טו טז
- ↑ ואני אתן את פני באיש ההוא ונבחרתי אותו מקרב עמו כי מודעו נתן למנחך למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ויקרא כ ג
- ↑ ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בדם אני יי אלהיכם: ויקרא יח ל
- ↑ ולא תטמאו את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל. במדבר לה לד

הגהות הב"ח

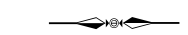
(א) תוספות ד"ה או וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדרשינן ציה הסם. י"ב צ"י בתרא דכריתו':

- ↑ בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

הגהות הב"ח

- ↑ תוספות ד"ה או וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדרשינן ציה הסם. י"ב צ"י בתרא דכריתו':
- ↑ בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

הגהות הב"ח

- ↑ תוספות ד"ה או וכו' דמכפר על עבירות ידועות ומרובה וכו' כדדרשינן ציה הסם. י"ב צ"י בתרא דכריתו':
- ↑ בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקא:

מוסף רש"י

- ↑ מה פשעים שאינם בני קרבן. דפשעים היינו מדין, שמורד בזכו, וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מולך פשע כי (כריתות כה:).

מסורת הש"ס

א) [כריתות טו.י.], (ג ערכין טז. ע"ש [טוטה טו. ע"ש כריתות טו. ע"ש], א) [בסוטה טו. וכריתות טו. איתא לאשתריווי בקדשים אצל מלת בקהל דהכא בגמרא וכן בתוס' דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' אין לו מובן. שוב מלמדי בס' ב"ש ככתב בסוגיא דכריתות מפי ע"מנו ומפי עדות דל"ל הכא כמו דאיתא בכריתות ומלת בקהל דהכא טעות הוא עב"ל ואלם חידוש דתוס' דהכא ד"ה על ז' דברים וכו' וגרסה לריב"ן וכו' הוכירו ונקטו בלשונם לאשתריווי בקהל שני פעמים ונאין ספק דלריב"ן תיקון וי"ל גם בתוס' על כיון לאשתריווי בקדשים], (ד) מיר יט. כז. תענית יא. ב"ק לא: נדרים י. א) [בתמורה לד. ובמיר כט.],

תורה אור השלם

1. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם בתוך טמאתם:

ויקרא טז טז

הגהות הב"ח

א) נפ' הוא ואימא יולדת: (ב) שם מוכרע ואימא מזרע:

מוסף רש"י

נגעיה דאכפר ליה. יסורים ונשט של נגע כפרו לו על אותו חטא (סוטה טו.). לאישתרוויי (בקהל) בקדשים. שם טומאות שהצדיק הכתוב כפרה לטהרתו, וז חנה ויולדת ומזרעע ומזיר שנטמא (שם).

אי נמי כהנך דלאו בני גלות.

כגון שהרגו דרך עלייה או מי שינאה אכן מתחת ידו והוציא הלה ראשו וקבלה: מה חלק. בטומאת מקדש משאר טומאות:

דמייתי עולה ויורד. ושאר שגגת עבירה בקרבן קצוע: **דמייתי**

שעירה ולא כשצה. ובשאר כריתות

או כשצה או שעירה: **חלק להקל קאמרינן.** האי מה מצינו שחלק חילוק שהוא להקל מיבעי לן לאשכוחי דומיא דשעיר הפנימי דקולא הוא שיחיד מתכפר בקרבן לצור שלא חסר זו ממון משלו: **והאי חלוק להחמיר.** שאם לא ימצא שעירה אלא בדמים יקרים יציאנה צעל כרחו: **ואימא יולדת.** שאם עבר עליה יום הכפורים אוכלת בקדשים בלא קרבן: **ולא לכל טומאתם.** וקרבן יולדת אינו צא לכפרה אלא לטהרה מטומאתה לאכול בקדשים: **ולרבי שמעון דאמר כו'.** במסכת נדה

בפרק המפלת (דף קז לא:): **יולדת חוטאת היא.** שכסכורעת לילד נשצעת שלא חזק לזעלה: **ממקומו הוא מוכרע.** ואיכו לא לריך לכה דרשה דחלק: **מה חלק דמייתי לפרים** לא גרסינן שאין זה להקל שהפריס אינן קריבין ולנד הקרבן הס צאין ז' ימים לפני הקרבן והכי גרסינן אימא מזרוע. וחלק דדייה לא מיצטרך לפירושה דהא פריש גבי קושיא דיולדת ומאי חילוק דמייתא צעולה ויורד והיא גופה איתא במזרוע: **ז' דברים.** מפרש במסכת ערכין בפרק יש צרכין. אלמא על חטאת אחי קרבן דיליה: **הסם מנגעיה איכפר ליה.**

בצנר נגעו נכפר לו העון: **ואימא נזיר טמא.** דכתיב (במדבר ו) וציום השמיני יציא שתי תורים: **ולא לכל טומאתם.** וכי מייתי נזיר קרבן למיחל עליה נזירות טהרה מייתי כדכתי' (שם) והזיר לה' את ימי מזרו והימים הראשונים יפלו וגזרת הכתוב הוא דלא חילא נזירות עד דמייתי קרבן: דרבי אלעזר הקפר במסכת תענית (דף יא.) : **חוטא הוא.** שזיער ע"מנו מן היין: **כי היכי דעביד לפני ולפנים.** דמפרש לעיל במנינא אחת למעלה וז' למנ' מדס הפר וכן מדס השעיר ואתא האי וכפר על הקדש לאיתויי היכל שיעשה כמו כן על הפרוכת מבחוץ: **נייטי פר ושעיר אחריני קמ"ל.** וכפר מההוא גופיה והדר כתיב וכן יעשה לפרושי מה היא כפרה שהכתוב מזוה עליו שיהא ככל אשר עשה לפנים: **מיניה משמע.** ואייתר ליה וכפר על הקדש לדרשה: **ה"ג מאי ניהו יש צה ידיעה כו' ולא גרסינן** טומאה במקדש

מאי ניהו. והכי פירושא קתני מה פשעים שאינן בני קרבן אף חטאים ומאי ניהו טומאה דממעט מהאי קרא ההיא דבת קרבן ואחו זו שיש צה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף: **האי צר קרבן.** עולה ויורד הוא ולמה לי למימר דלא ניכפר האי שעיר עלה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להביא קרבנו:

יתלי

והשעיר אינו צא לכפר אלא על הטומאה ויש לומר כיון שעל ידי הטומאה צא לו שזיער ע"מנו מן היין פעם שניה כדאמר בנזיר (דף ג. ע"ש) ששנה בחטא קרינן ביה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבינן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא בזונם דלאו חוטא הוא לרבינן מביא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוא לרבינן לשון חסרון כמו (מלכים א ה) והייתי אני ובני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא חטאי ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים

דאיתידע ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דבדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים

ויש לומר דלא דרשינן ביה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעוד יום שראוי להביא קרבן אצל סמוך

לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אחידע ליה סמוך לשקיעה לא תלי:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

גִּילְדֵי עֲרִיּוֹת בּו' אֵי בַּמּוֹזֵד בַּר קַטְלָא הוּא. ובהנך דליכא קטלא

אלא כרת ליכא לאוקומה דהא איכא למיפרך צר מלקות הוא כדפרישית: **וְאִימָא יוֹלְדַת.** פירש הקונטרס יולדת שעצר עליה יום הכפורים תאכל בקדשים ואין צריכה להביא קרבן ואף על גז דאם כן לא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דבטומאת מקדש וקדשיו אחי לכלל חטאת כדפרישית לעיל ולא מקרי נמי פעמים בשנה הואיל ואין זמנה קצוע אלא פעם אחת בשנה אצל קשה דהא צר קרבן הוא ואין יכפר על צר קרבן וי"ל דהואיל וקרבן יולדת לא אחי לכפרה אלא להכשיר בקדשים אין זה צר קרבן אפילו לר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא מכל מקום עקרו אינו אלא להכשיר בקדשים אצל קשה מאי פריך דאי פריך שלא תלטרך להביא קרבן כלל הוה ליה לשנויי כדמשני גבי שעיר המשתלח בפרק בתרא דכריתות (דף קז. כו.) דיולדת כי קמייתי קרבן לאשתריווי בקדשים ולטזיר נמי משני דלא מייתי אלא כתי למיחל עליה נזירות טהרה לכן נראה לרבינו תס דהכא מספק יולדת פריך כגון ספק אס נפל הפילה אס רוח הפילה ולא החזיקה עובריה דאי החזיקה בתר רוצא אזלינא כדמוכח בפרק המפלת (מדה דף כט.) או לא הרגישה שהפילה דלאו בת קרבן היא ואע"ג דמייתא חטאת העוף על הספק כדאמרינן^[כ] בסוף נדה (דף עב.) לא חשיב צר קרבן מידי דהוה אחייבי אשמות ולויין דלא חשיבי בני קרבן בפרק בתרא דכריתות (דף כה:) כיון דאין צאין אלא על הספק ועוד דהא איכא עולת העוף שאין מציאין על הספק והשתא פריך הכא דיתלה לה השעיר עד לאחר יוה"כ שתיצא חטאת העוף וכן כל הני דבסמוך אצל בפרק בתרא דכריתות (דף כו.) פריך דלא תציא כלל דהשתא אחי שפיר דלא משני הכא כדמשני הסם: **אָמַר קרא אַבָּא חַטָּאתָם.** וא"ת קרבן יולדת נמי איקרי חטאת וי"ל דדעי שצא על חטאת דומיא דפשעים ולא מלי לשנויי אמר קרא וכפר דביולדת נמי כתיב וכפר והיינו שמכפרה ומטהרה לאכול בקדשים: **וְאִימָא מַצּוּרַע.** ומאי חלק וכו'. ואם תאמר והא מייתי נמי אשם וי"ל בחטאת שלו מיהא חלק להקל: **עָלָ ז' דברים נגעים באין.** מימה והא לא מייתי צעלמא קרבן אהני עבירות אלא כשהוא מזרוע

והיכי תיסק אדעתין דאחטאה קמייתי וגראה לריב"ן דס"ד דאחרוייהו מייתי לכפרה ולאשתריווי בקהל ומשני דלאו לכפרה מייתי אלא לאשתריווי בקהל: **אימא נזיר טמא.** פירוש ולא ידע שנטמא ומאי חלק דמייתי תורין אע"ג דמייתי נמי אשם מכל מקום הקרבן שחייבו הכתוב לצד מאשם חלק להקל: **וְלִרְבִּי אֱלִעֶזֶר הַקֹּפֶר דַּאֲמַר נזיר חוטא הוא כו'.** ואם תאמר והא לא איקרי חוטא אלא לפי שזיער ע"מנו מן היין פעם שניה כדאמר בנזיר (דף ג. ע"ש) ששנה בחטא קרינן ביה וכפר מטומאתו ודוקא לרבי אלעזר הקפר אצל לרבינן אפילו נטמא במזיד הקרבן אינו צא על החטא דהא אפילו נטמא בזונם דלאו חוטא הוא לרבינן מביא קרבן ומאשר חטא על הנפש הוא לרבינן לשון חסרון כמו (מלכים א ה) והייתי אני ובני שלמה חטאים וכמו (שופטים כ) אל השערה ולא חטאי ולכל חטאתם ליכא לפרושי הכא לשון חסרון נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים

דאיתידע ליה סמוך לשקיעת החמה. ואם תאמר הא נמי נילף משעיר המשתלח דבדידיה נמי דרשינן חטאים דומיא דפשעים ויש לומר דלא דרשינן ביה דומיא דפשעים אלא לענין אס נודע לו מצעוד יום שראוי להביא קרבן אצל סמוך לשקיעת החמה לא חשיב צר קרבן להכי אייתר בשעיר הפנימי חטאים דומיא דפשעים דאפי' אחידע ליה סמוך לשקיעה לא תלי:

יתלי

ומאי חטאים ומאי ניהו טומאה דממעט מהאי קרא ההיא דבת קרבן ואחו זו שיש צה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף: **האי צר קרבן.** עולה ויורד הוא ולמה לי למימר דלא ניכפר האי שעיר עלה: **סמוך לשקיעת החמה.** ערב יום הכפורים ולא היה שהות להביא קרבנו:

רבינו חננאל

מאי היא חלוקת טומאת מקדש וקדשיו מכל חייבי קרבן דאינון בעולה ויורד. ואימא ע"ז דחלוקה טומאתה דהיא בשעירה. ודחינן אןן חלק להקל קאמרינן. וחלוקה דטומאת ע"ז להחמיר עליה היא. מפורשת בספרי. ואימא יולדת ואליבא דר' שמעון דאמר יולדת חוטאת היא. כי בשעה שכורעת לילד נשבעת שלא חזק לבעלה. ודחינן ר' שמעון לטעמיה דאמר ממקומו הוא מוכרע. ואימא טומאת מצורע שמואל בר חזני שוא. ועל גילוי עריות. ועל גסות הרוח. ונזיל הגולן. ועל צרות העין. על לשון הרע שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית. ואין צמיתות אלא צרעת דמתרגם לצמיתות לחלוטין. ואמרינן מצורע מוחלט. זו השמורה מפורשת בסוף כריתות. ואמר שאני נגעים דהתם כפר ליה נגיעה. ואימא נזיר וכו' אלעזר הקפר דאמר במסכת תענית כי כל נזיר חוטא הוא. ושנינן סבר לה כר'

ח:

1. וכפר על הקדש משמאת בני ישראל ומפשעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד והשכן אתם בתוך טמאתם: ויקרא טו טז

2. וכפר אהרן על קרבתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדורותים קדש קדשים הוא לוי: שמות ל י

רבינו חננאל

שמעון דאמר ממקומו הוא מוכרע. ודייק האי תנא מדלא כתיב על חטאתם אלא לכל חטאתם להנך דאחל לכלל חטאת. ומאן נינהו מי שיש בו ידיעה בתחלה ואין בו ידיעה בסוף עדיין דלכי מיתידע ליה בעי לאיתווי קרבן. ומאחר שאינו מכפר למה תולה. אמר רבא להגן עליו מן היסורים. אבל אם מת מיתה ממרקת ענו: מתני' אין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף כו':

ומאי נינהו אין בה ויש בה. ולא בעי למימר אין בה ואין בה ואי משום דהא שערי הרגלים ושערי ראשי חדשים מכפרים ס"ד נפיך מיפך כתיב ההם לה' חטאת שאין מכיר צו אלא ה' ואפי' לר' שמעון דלא דריש לה' לא ה"מ למינקט מאי נינהו אין בה ואין בה משום היקשא דמתניתין על מה שזה מכפר זה מכפר:

ונכפר כפרה גמורה. וא"ת ומי עדיף משעיר המשתלח דאינו אלא תולה לגמרי כל החטא אצל בתרא דכריתות (דף כה.) דחייבי חטאות ואשמות ודאין חייבים להציא אחר יוה"כ וי"ל דהכא ממשמעות דקרא קא פריך דוכפר לכל חטאתם משמע שמכפר לגמרי כל החטא אצל גבי שעיר המשתלח לא כתיב לכל חטאתם אלא גבי ודוי ולא גבי כפרה: **מאי** צבא חטאתם דאתי צבא חטאת. תימנה דפריך דכפר בתרא דכריתות (דף כו.) גבי שעיר המשתלח אימא כי מתיידע אחר יוה"כ נמי לא מייתי חטאת ואמאי הא דדידיה נמי כתיב לכל חטאתם וי"ל דהתם נמי כיון שנודע לו קודם יוה"כ שהיה צספק והיה לו להציא אשם תלוי אלא ששעיר המשתלח מכפר אפי' שנודע לו אחר יוה"כ ידיעה ודאתי לא ינטרך להציא חטאת דשפיר מיקרי אחי לכלל חטאת הואיל ואתא לכלל אשם אצל פשיטא היכא דלא נודע לו כלל אפי' ידיעת ספק קודם יוה"כ שיציא חטאת כשידוע לו מדרשה (י) דכל חטאתם כדדריש הכא אי נמי גבי שעיר המשתלח לית לן למידרש דוקא הנך דלמו לכלל חטאת שהרי מכפר על כמה עצירות שאינן כלל בני קרבן על עשה ועל לא תעשה ושאר עצירות אי נמי שעיר המשתלח עדיף שתולה כי אחידע ליה סמוך לשקיעת החמה כדפרישית:

ס' מה פנימי אין מכפר אלא ע"י דבר שיש לו ידיעה אף חיצון וכו'. ואם תאמר

התינח לר' שמעון דלא דריש חטא שאין מכיר צו אלא ה' דאינטריך היקשא דלא מכפר חיצון (א) ארגלים אלא לר' יהודה אמאי אינטריך היקשא הא ע"כ חיצון מכפר אאין זה ויש זה דבמאי

מוקמת ליה דליכא למיפרך דנפיך מיפך חיצון ארגלים דהא כתיב לה' חטאת שאין מכיר זה אלא ה' ואין וואן דאינטריך היקשא דלא מכפר אשאר עצירות אלא בטומאת מקדש וקדשיו ומקדש ר"ח ודרגלים צאין זה ואין זה בשאר עצירות ולא הוי דרשינן הואיל וזה צא בזמן קבוע (י) מה זה אין מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו כו' כדדריש תנא דבי ר' ישמעאל אלא הוי דרשינן מה זה מכפר אאין זה ואין זה אף כי כו' אצל השתא דאיכא היקשא דחיצון מפנימי על כרחך דרשינן כדדריש תנא דבי ר' ישמעאל: **גיבכר** פנימי ארדייה וארחיצון. אע"ג דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כדפרישית לעיל:

ונפקא מינה חיובא דלא עבד חיצון. ואם תאמר א"כ חיצון למה צא כלל וי"ל משום טומאה שאירעה צין זה לזה: **כפרה** אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות. ואם תאמר אמאי לא משני דאי מכפר נמי אדחיצון אם כן תהיה כפרה זו פעמים בשנה וי"ל דאין לחוש כיון דעיקר כפרתו הכתובה צו דהיינו יש זה ואין זה לא תהא אלא פעם אחת בשנה ואם תאמר תיפוק ליה מדאייתקש חיצון לפנימי שלא תהא כפרת חיצון אלא פעם אחת בשנה מדע מדקאמר בסמוך גבי חיצון האי שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרין פירוש ואם כן הויא פעמים בשנה וכן לקמן פריך והא כי כתיב אחת בשעיר הפנימי כתיב ומשני מדאתקש חיצון לפנימי ובסמוך נמי דפריך וניכפר חיצון ארדייה ואדפנימי לישני דאין חיצון מכפר צ' כפרות מדאייתקש וי"ל דכיון דלא כתיב אחת בגופיה דחיצון אלא דליף בהיקשא לית לן למעוטי שלא יכפר פנימי אדחיצון וחיצון אדפנימי ואדרבה מנח היקשא אית לן לומר על מה שזה מכפר זה מכפר ומנח דאייתקוש להדדי הוא דפריך אצל חיצון ור"ח ודרגלים דלא איתקוש להדדי פריך בסמוך שפיר הא שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרים דלענין כפרת אחרים הוי כאלו כתיב אחת בשנה בגוף דחיצון: **וניכפר** חיצון ארדי' ואמאי דעביד פנימי. ואם תאמר המקשה דלא ידע הך דרשה אחת בשנה אמאי לא פריך דליכפרו או ליתלו תרווייהו אפנימי ותו לא וי"ל דאהך קושיא ודאי ידע שיתרך לו אחת בשנה הואיל וחיצון אינו מכפר כפרה אחרת אלא זו אצל אפירכא דפריך וניכפר חיצון ארדייה ואדפנימי לא מיסתבר ליה למקשה דנימעוט מאחת בשנה כיון דעיקר כפרתו לא הוי דפנימי אי נמי י"ל דסבנא הוא שלא יצאו שניהם על דבר אחד ולא יועיל זה בלא זה וזה אין סבנא לומר שיועיל ולא צא חיצון אלא משום טומאה שאירעה צין זה לזה והשתא אחי שפיר דקאמר לעיל ונפקא מינה היכא דלא עביד חיצון ולא קאמר נפקא מינה להגן ציני וציני דהיכא דעביד חיצון אח"כ לא יכפר פנימי אדחיצון כדי שלא יצא חיצון אטומאה שאירעה צין זה לזה בלבד וא"ת וימא דלעולם אתו תרווייהו אדפנימי לחוד והוי פנימי לתלות וחיצון לכפרה וי"ל דאי חיצון מכפר לגמרי אם כן לא אחי לכלל חטאת והיאך יתלה על זה פנימי: **לטומאה** שאירעה בין זה לזה. הכא לא קאמר ונפקא מינה להיכא דלא עבד פנימי כדקאמר לעיל דפנימי קרב קודם חיצון ו ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיצון:

כפרה זו לא תהא כו'. פ"ה דלאו היינו קרא דלעיל ונראה דסבדרתו דלא מניין למדרש הך דרשה מקרא קמא אע"ג דכתיב ציה נמי אחת בשנה משום דלא סגי דליכתוב אחת בלא שנה ולא מנינו למידרש מיניה אלא דרשה קמיתא דאין מכפר שמי כפרות (י) (ורש"י) [ור"ן] מפרש דהא דרשה נמי שמעינן מקרא קמא מדלא כתיב אחת בעשור וכתב בשנה וקרא אחרינא אינטריך לשום דרשה:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ניתלי ליה. מן היסורים: **מאי** קשיא ליה. דאמר ומנין שעל זה מכפר הא יליף לה דעל שאינה צת קרבן מכפר וזו אינה צת קרבן ואמאי ליה מחטאים דומיא דפשעים: **ניפוך מיפך**. זה יכפר על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף דלא אחי לכלל קרבן והחיצון יתלה על שיש זה ידיעה

בתחלה ואין זה ידיעה בסוף ולהכי אינטריך לכל חטאתם: **לכל חטאתם**. ולא כתיב מפשעיהם וחטאתם לומר עכשיו הוא בפשע שאינו צר קרבן ויתלה עליו עד שיצא לכלל חטאת: **שאם מס**. קודם שיוודע לו: **מיסה ממרקס**. דהכי אמרינן דפרק בתרא דיומא (פו.) שמיטה ממרקת כל העונות שעשה תשובה עליהן ואין התשובה גומרת כפרתן ולא יוס הכפורים גומר כפרתן כגון עצירות חמורות: **וניכפר פנימי ארדייה**. לתלות על שיש זה ידיעה בתחלה ואין זה ידיעה בסוף: **ואדחיצון**. על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף: ה"ג **ונפקא מינה להיכא דלא עבד חיצון**. אם לא היה להם שעירים בכל האורח: **אמר קרא אחת**. וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה ובזמנא הפנימי כתיב שמכפר עליו מדם הכר ושעיר פר לכהנים ושעיר לעם. והכא קרא יתירא הוא דלמאי אינטריך אי לאורויי נך שדס חטאת הכפורים מכפר עליו כהדיא כתיב כאחרי מות ו יואל אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו וגו' אלא לדרשה אחא וקאמר אחת דאין כאן אלא כפרה אחת: **אמר קרא אחת בשנה**. תרי זימני כתיבי אחת בשנה וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפורים אחת בשנה יכפר צרישיה דקרא סמך אחת לוכפר על קרנותיו ודרשינן מנייה וכפר אחת שאין כאן אלא כפרה אחת ו י למד שאינו מכפר כפרה אחרת ובסיפא דקרא סמך יכפר לצשנה דכתיב אחת בשנה יכפר

לומר שאין אחד מכל קרבנות השנה מכפר כפרה זו אלא זו בלבד: (י) **ולרבי ישמעאל דאמר וכו'.** בשילהי ידיעות הטומאה (לקמן דף יט:) מוקמינן דלא בעי רבי ישמעאל ידיעה בתחלה בקרבן עולה ויורד: כפרתן

לומר דאינטריך היקשא דלא מכפר אשאר עצירות אלא בטומאת מקדש וקדשיו ומקדש ר"ח ודרגלים צאין זה ואין זה בשאר עצירות ולא הוי דרשינן הואיל וזה צא בזמן קבוע (י) מה זה אין מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו כו' כדדריש תנא דבי ר' ישמעאל אלא הוי דרשינן מה זה מכפר אאין זה ואין זה אף כי כו' אצל השתא דאיכא היקשא דחיצון מפנימי על כרחך דרשינן כדדריש תנא דבי ר' ישמעאל: **גיבכר** פנימי ארדייה וארחיצון. אע"ג דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כדפרישית לעיל:

ונפקא מינה חיובא דלא עבד חיצון. ואם תאמר א"כ חיצון למה צא כלל וי"ל משום טומאה שאירעה צין זה לזה: **כפרה** אחת מכפר ואין מכפר שתי כפרות. ואם תאמר אמאי לא משני דאי מכפר נמי אדחיצון אם כן תהיה כפרה זו פעמים בשנה וי"ל דאין לחוש כיון דעיקר כפרתו הכתובה צו דהיינו יש זה ואין זה לא תהא אלא פעם אחת בשנה ואם תאמר תיפוק ליה מדאייתקש חיצון לפנימי שלא תהא כפרת חיצון אלא פעם אחת בשנה מדע מדקאמר בסמוך גבי חיצון האי שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרין פירוש ואם כן הויא פעמים בשנה וכן לקמן פריך והא כי כתיב אחת בשעיר הפנימי כתיב ומשני מדאתקש חיצון לפנימי ובסמוך נמי דפריך וניכפר חיצון ארדייה ואדפנימי לישני דאין חיצון מכפר צ' כפרות מדאייתקש וי"ל דכיון דלא כתיב אחת בגופיה דחיצון אלא דליף בהיקשא לית לן למעוטי שלא יכפר פנימי אדחיצון וחיצון אדפנימי ואדרבה מנח היקשא אית לן לומר על מה שזה מכפר זה מכפר ומנח דאייתקוש להדדי הוא דפריך אצל חיצון ור"ח ודרגלים דלא איתקוש להדדי פריך בסמוך שפיר הא שעירי רגלים ושעירי ר"ח מכפרים דלענין כפרת אחרים הוי כאלו כתיב אחת בשנה בגוף דחיצון: **וניכפר** חיצון ארדי' ואמאי דעביד פנימי. ואם תאמר המקשה דלא ידע הך דרשה אחת בשנה אמאי לא פריך דליכפרו או ליתלו תרווייהו אפנימי ותו לא וי"ל דאהך קושיא ודאי ידע שיתרך לו אחת בשנה הואיל וחיצון אינו מכפר כפרה אחרת אלא זו אצל אפירכא דפריך וניכפר חיצון ארדייה ואדפנימי לא מיסתבר ליה למקשה דנימעוט מאחת בשנה כיון דעיקר כפרתו לא הוי דפנימי אי נמי י"ל דסבנא הוא שלא יצאו שניהם על דבר אחד ולא יועיל זה בלא זה וזה אין סבנא לומר שיועיל ולא צא חיצון אלא משום טומאה שאירעה צין זה לזה והשתא אחי שפיר דקאמר לעיל ונפקא מינה היכא דלא עביד חיצון ולא קאמר נפקא מינה להגן ציני וציני דהיכא דעביד חיצון אח"כ לא יכפר פנימי אדחיצון כדי שלא יצא חיצון אטומאה שאירעה צין זה לזה בלבד וא"ת וימא דלעולם אתו תרווייהו אדפנימי לחוד והוי פנימי לתלות וחיצון לכפרה וי"ל דאי חיצון מכפר לגמרי אם כן לא אחי לכלל חטאת והיאך יתלה על זה פנימי: **לטומאה** שאירעה בין זה לזה. הכא לא קאמר ונפקא מינה להיכא דלא עבד פנימי כדקאמר לעיל דפנימי קרב קודם חיצון ו ואי ליכא אלא חד יעשו פנימי ולא חיצון:

כפרה זו לא תהא כו'. פ"ה דלאו היינו קרא דלעיל ונראה דסבדרתו דלא מניין למדרש הך דרשה מקרא קמא אע"ג דכתיב ציה נמי אחת בשנה משום דלא סגי דליכתוב אחת בלא שנה ולא מנינו למידרש מיניה אלא דרשה קמיתא דאין מכפר שמי כפרות (י) (ורש"י) [ור"ן] מפרש דהא דרשה נמי שמעינן מקרא קמא מדלא כתיב אחת בעשור וכתב בשנה וקרא אחרינא אינטריך לשום דרשה:

אלא

(א) [לקמן י:.] (ב) וניקרא (ג) [וזו.] (ד) [ולומר. רש"י.] (ה) [שייך לדף ט:.] (ו) [שייך למשנה דלעיל ב:.] (ז) [ואולי צ"ל ור"ש והיינו רבינו שמואל או רבינו שמשון.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנין ליש צה: (ב) תוס' ד"ה מאי וכו' מדרשא דלכל חטאתם: (ג) שם ד"ה מה וכו' חיצון אדרגלים: (ד) בא"ד קטוע וזה בא בזמן קבוע מה זה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לטומאה וכו' ואי ליבא אלא חד יעשו פנימי ולא חיצון. תמוה דלמ"א לעשות פנימי בלא הגרלה. אח"כ ראיתי בספר מעין הסכמנה לבעל עזי אלמוגים שעמד בזה:

מסורת הש"ס

א) וְלַעֲלֹךְ בָּךְ; ב) חוֹלִין ס.; ג) זהו סוד מסודות הקבלה ואין להבית כמשמעו ח"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה, ד) [בס"א: ע"ן], ה) [במדבר כח, ו] וְנִעֲנֶׁה מוספות זמנים ג. ד"ה לא יכתובו],

‏◈‏

תורה אור השלם

1. ושעיר עזים אחד לחטאת לַיָּזְ על עלת החקידים יִשָּׁשֶׁה וְנִסְבּוּ: במדבר כח טו

‏◈‏

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעיר מוספין, בין שעיר הנעשה בחוק דיוס הכפורים, בין של רגלים בין של ראשי חדשים, כפרתן שוה. טולן מכפרים על כל, בין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה לבסוף, בין על שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, בין על טהור שאכל חמ הטמא, ופקדו מניה לטמאה שאירעה בין זה לזה, אבל שעיר הנעשה בפנים לא נחלקו עליו שאיט מכפר עם אלו ולא אלו חולין חמ תלמיז כשים זה ידיעה בתחלה ואין זה ידיעה בסוף כדאמר בגמ' (שעיר ב:). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. צטלהו רגלים חמיב ושעיר חטאת אחד ולא חמיב זהו לה' (וחולין טו:).

כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא**

למאי הלכתי איתקש. הואיל דלאו לידעה איתקוש כדתנן במתני' [ג:]:

אינו מכפר בשאר עצירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה**. דאמר כל האחרים מכפרין על שאין זה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'**. בשל ראש חדש חמיב: **הניאוי כפרה**. להפיס דעתה של לזנה: **א"כ**. דלכדר"ש בן לקיש לחודיה הוא דאמא: **ונכפר נמי אשאר עצירות**. כל חטא שלא נודע דהא קרא סתמא חמיב: **וזה צא בזמן קצוע**. שעיר יוה"כ דחילין: **מה זה אינו מכפר בו'**. דהא איתקש לפנימי: **הא נמי כדפנא דבי רבי ישמעאל**. הואיל וזה צא בו' ויליף להו אי מדראש חדש אי מדיוס הכפורים: **מרובה כפרסו**. של יוה"כ שהוא מכפר על כל עצירות תאמר ברגלים ואע"ג דחמיב זהו לכפר ט' אימא לא מכפרי אמיתי דעון כרת:

התם

מובעי ליה לכדר"ל [ז] **דאמור ר"ל** [ז] **מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה** [ז] **על** [ז] **שמיעטתי את הירח א"כ לימא קרא על ה' מאי לה'** לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי" בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים **שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא**

חמי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי חמי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה חמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה**. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עצירות אי משום צנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וביזן דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר זה יהא בפרה ע"ז**. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקצוע זמן כפרה זו וקצעתי צר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חילון וכן י"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי לילף משעיר המשחלה דמכפר אשאר עצירות אע"ג דשעיר המשחלה אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשקף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשחלה דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשחלה וניחא נמי דאינטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מצנין אב דחוץ מפנים לא ילפינן ואי"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד צהיקש חוזר ומלמד צצנין אב דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי וצביא היא צב' אחיו מקומן (ובאים דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים וצקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב מיוה"כ וא"א לומר כך דהא צביא היא צפרק אחיו מקומן (שם דף גא.) אי דבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד צהיקש דאינו חוזר ומלמד צהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר צהיקש מפנימי^[א]:**

אף זה אינו מכפר בו'. ואין להקשות וילף מהאי צנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים צשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מנ"ל**. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עצירות כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דיליף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עצירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עצירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר צו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עצירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: **שבבן מרובה בפרתו**. פ"ה מרובה כפרה של יוס והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית צהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צצנין אב ומה צריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאינטריך האי פירכא דלא יילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וילף צמה דאז מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קצת מרובה כפרה:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

מ.

רבינו חננאל

אָרַא פּעַם אחת בשנה. אע"ג דכי ממידעע ליה אחר יוה"כ מציא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת א"י לא מיקרי פעמים צשנה אלא כשומנן קצוע: ולרבי ישמעאל דאמר לא צעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס דלא צעי אפי' ידיעת צית רצו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיצבור שום תנא ידיעת צית רצו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר**. וליכא למימר שיחלה על שיש צה ויש צה היכא דאמידעע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג דגצי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמיתי דצר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא חמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין צה ואין צה ולא מוקמה איש צה ויש צה ואמידעע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר איש צה ויש צה ואמידעע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן אמלתיה דר"ש גצי שעירי רגלים לא יתיישב צכך: **ע"ל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף**. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק ונימא דפנימי מכפר אאין זה ואין צה ושעיר החילון איש צה ואין צה דהא אין צה ואין צה

זה ידועה מעיקרו צקל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה חמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צר"ח חמיב לה' שאין מכיר צו אלא ה' ואי"ת לרבי ישמעאל למאי אינטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **בבב' דה בר"מ**. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידיעה בתחלה ויש זה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה**. וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא צאין זה ואין זה דאיש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עצירות אי משום צנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וביזן דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ בו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר זה יהא בפרה ע"ז**. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקצוע זמן כפרה זו וקצעתי צר"ח להפיס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חילון וכן י"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדיליף מפנימי לילף משעיר המשחלה דמכפר אשאר עצירות אע"ג דשעיר המשחלה אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשקף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשחלה דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשחלה וניחא נמי דאינטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מצנין אב דחוץ מפנים לא ילפינן ואי"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד צהיקש חוזר ומלמד צצנין אב דחילון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי וצביא היא צב' אחיו מקומן (ובאים דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים וצקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צצנין אב מיוה"כ וא"א לומר כך דהא צביא היא צפרק אחיו מקומן (שם דף גא.) אי דבר הלמד צצנין אב חוזר ומלמד צהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד צהיקש דאינו חוזר ומלמד צהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר צהיקש מפנימי^[א]:

אף זה אינו מכפר בו'. ואין להקשות וילף מהאי צנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים צשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מנ"ל**. הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עצירות כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דיליף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עצירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עצירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדר"ח שמפורשת דחטא שאין מכיר צו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עצירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מלתא בעלמא: **שבבן מרובה בפרתו**. פ"ה מרובה כפרה של יוס והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית צהן כרת דהא היא גופה צעינן למילף וא"ת והיכי צעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד צהיקש אינו חוזר ומלמד צצנין אב ומה צריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאינטריך האי פירכא דלא יילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וילף צמה דאז מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קצת מרובה כפרה:

הא

אסיקנא דשני השעירים הנעשה בחוץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: **מתני'** על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דחמיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה מכפר. ט' ואחריתי יהא כפרה לפני שמיעטתי את הירח. ואקשי' [ויכפרן] שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחינן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום הכפורים בא בזמן קבוע. מאי מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

א) חוֹלִין צ"ל ואמרנן חו.